

20.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 25 września 1928 r.

w sprawie wykonania rozporządzenia Prezydenta
Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 roku o po-
łożnych.

Na podstawie art. 18 rozporządzenia Prezydenta
Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych
(Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316) postanawiam co na-
stępuje:

I. Praktyka położnicza.

§ 1. Osoby, pragnące wykonywać czynności położ-
nych, winny zarejestrować się u powiatowej władzy ad-
ministracji ogólnej, przedkładając:

- a) dowód obywatelstwa polskiego, oraz
- b) dyplom z ukończenia jednej ze szkół położnych,
znajdujących się na obszarze Państwa Polskiego.

Przy rejestracji położna winna wskazać dokładny
adres zamieszkania oraz zawiadomić powiatową wład-
zę administracji ogólnej o każdorazowej zmianie adresu.

§ 2. Osoby, posiadające dyplomy z ukończenia za-
granicznej szkoły położnych, względnie nieposiadające
obywatelstwa polskiego, winny uzyskać uprzednio po-
zwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych na wykony-
wanie czynności położnych na obszarze Państwa Pol-
skiego.

W wypadkach nieposiadania obywatelstwa pol-
skiego pozwolenia na wykonywanie czynności położ-
nych udzielane będą jedynie na określony przeciąg cza-
su po stwierdzeniu, że właściwe państwo obce stosuje
w tym względzie zasadę wzajemności.

Pozwolenie Ministra Spraw Wewnętrznych na wy-
konywanie czynności położnych służy jako dowód dla
rejestracji.

§ 3. Szczegółowe obowiązki położnych określa in-
strukcja dla położnych, wydana przez Ministra Spraw
Wewnętrznych.

§ 4. Położna może być pozbawiona prawa wyko-
nywania czynności czasowo lub stale w wypadkach:

- a) uchylecia się od odbycia kursów przeszkolenia
w razie stwierdzenia niedostatecznej znajomości
zawodu,
- b) kiedy zostanie stwierdzone, że położne dotknię-
te są niedołęstwem, chorobą lub nałogiem, wy-
kluczającemi możliwość ponoszenia odpowiedzial-
ności za pracę zawodową lub zagrażającemi zdro-
wiu ludzkiemu.

W razie stwierdzenia niedostatecznej znajomości
zawodu powiatowa władza administracji ogólnej zob-
wiąże położną i wyznaczy jej najbliższy termin do odby-
cia uzupełniającego kursu przeszkolenia pod rygorem
wzbronięcia wykonywania czynności położnych. Zakaz
wykonywania zawodu traci moc z chwilą przedłożenia
przez położną dowodu odbycia kursu przeszkolenia.

Stwierdzenie istnienia niedołęstwa, choroby lub na-
łogu może być dokonane jedynie w drodze badania przez
urzędową komisję lekarską.

§ 5. Urzędowa komisja lekarska, powołana do
stwierdzenia istnienia niedołęstwa, choroby lub nałogu
położnych, powodującego niemożność ponoszenia od-
powiedzialności za pracę zawodową lub zagrażającego
zdrowciu ludzkiemu, składa się z lekarzy, urzędujących
przy właściwej wojewódzkiej władzy administracji ogól-
nej, oraz lekarza powiatowego, urzędującego w miejscu
siedziby właściwego urzędu wojewódzkiego. Urzędowa
komisja lekarska przeprowadza badanie położnych je-
dyne na wniosek lekarza powiatowego, urzędującego
przy powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej
dla miejsca zamieszkania położnych.

O terminie i miejscu urzędowania komisji winien
zawiadomić położną lekarz powiatowy na 14 dni przed
obowiązkiem jej stawieniem. W razie niestawie-
nia się położnej na komisję wojewódzka władza admini-

stracji ogólnej może zawiesić położną w wykonywaniu czynności aż do jej zbadania.

II. Szkoły położnych.

§ 6. Szkoły położnych mogą być:

- 1) państwowe,
- 2) komunalne,
- 3) prywatne.

Szkoły położnych państwowe są zakładane i prowadzone przez Państwo, szkoły komunalne — przez związki komunalne, szkoły zaś prywatne — przez osoby prawne i fizyczne.

Założenie i prowadzenie szkół położnych komunalnych i prywatnych wymaga zezwolenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

§ 7. Minister Spraw Wewnętrznych będzie udzielał zezwoleń na założenie i prowadzenie szkół położnych komunalnych i prywatnych jedynie wówczas, gdy one odpowiadają będą przepisom art. 7 ust. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316).

Osoby, ubiegające się o uzyskanie pozwolenia na otwarcie i prowadzenie prywatnej szkoły położnych, winny przedłożyć do zatwierdzenia projekt statutu, regulaminu szkoły i planu nauki.

§ 8. Szkoły, prowadzone z naruszeniem obowiązujących przepisów, ulegną zamknięciu.

§ 9. Szkoła położnych odpowiadać winna następującym warunkom:

- a) szkoła położnych może być prowadzona jedynie przy szpitalu publicznym, względnie zakładzie położniczym, posiadającym 40 łóżek położniczych;
- b) szkoła położnych winna zabezpieczyć dostateczny materiał położniczy i ginekologiczny (kliniczny i polikliniczny) oraz w zakresie chorób wenerycznych i dziecięcych, niezbędny dla wypełnienia programu nauczania. Ponadto szkoła położnych winna być zaopatrzona w dostateczny materiał pomocy naukowych (jak urządzenia laboratoryjne, tablice, modele i t. d.);
- c) szkoła położnych może być prowadzona tylko przy takim zakładzie, względnie oddziale szpitala, który posiada wśród personelu wykwalifikowane pielęgniarki;
- d) szkoła położnych winna być prowadzona przy takich zakładach położniczych, względnie oddziałach położniczych szpitala publicznego, które posiadają urządzone według wymogów nauki oddziały osesków;
- e) szkoła położnych może być założona i prowadzona tylko przy tych zakładach położniczych, które odpowiadają pod względem zabudowania, urządzenia wewnętrznego i higieny przepisom, obowiązującym pod tym względem szpitala publiczne, i są utrzymywane na poziomie współczesnych wymogów położnictwa.

§ 10. Personel szkoły położnych winien składać się z dyrektora szkoły, najmniej 3 asystentów (wykładow-

ców), oraz najmniej 3-ch położnych, pozostających wyłącznie na etacie szkoły.

§ 11. Dyrektorem szkoły położnych może być tylko lekarz położnik-ginekolog, który był co najmniej przez 6 lat asystentem państwowej szkoły położnych lub kliniki położniczo-ginekologicznej lub ordynatorem szpitala publicznego. Stanowisko dyrektora szkoły położnych może być nadane tylko na podstawie wyników publicznego konkursu.

Dyrektora szkoły położnych komunalnej i prywatnej zarządza wojewoda, a w m. st. Warszawie — Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 12. Dyrektor szkoły położnych reprezentuje szkołę nazewną i jest odpowiedzialny za całokształt spraw nauczania, administracji i gospodarstwa. Do jego obowiązków należy staranie się o uzyskanie odpowiedniego zespołu asystentów (wykładowców) i położnych drogą rozpisania konkursów, ułożenie planu nauki, zajęć praktycznych, dyżurów, egzaminów, ogłaszanie o rozpoczęciu kursów i przyjmowaniu uczniów oraz inne czynności, z prowadzeniem szkoły położnych związane. Dyrektor szkoły położnych obowiązany jest składać sprawozdania na żądanie władzy nadzorczej oraz być obecnym przy dokonywanych z jej ramienia inspekcjach.

W razie nieobecności dyrektora szkoły położnych zastępuje go jeden z wykładowców, przez dyrektora szkoły położnych wyznaczony, na którego przechodzą czasowo wszelkie uprawnienia i obowiązki dyrektora.

§ 13. Obowiązki asystentów i położnych szkolnych winny być określone w regulaminie szkoły.

§ 14. Przy każdej szkole położnych winna być czynna rada pedagogiczna, która jest organem pomocniczym dyrektora szkoły w zakresie spraw szkolenia.

§ 15. Okres nauczania w szkołach położnych trwa dwa lata i dzieli się na 4 semestry. Rok szkolny rozpoczyna się 1 października każdego roku kalendarzowego i trwa do sierpnia następnego roku. Semestry pierwszy i trzeci trwają po cztery miesiące, a drugi i czwarty po sześć miesięcy.

§ 16. Nauczanie w szkołach położnych dzieli się na: A) teoretyczne i B) praktyczne.

A. Nauczanie teoretyczne obejmować winno następujące przedmioty:

- 1) anatomja i fizjologia,
- 2) patologia ogólna ze szczególnem uwzględnieniem narządów rodnych,
- 3) higjena ogólna ze szczególnem uwzględnieniem narządów rodnych,
- 4) bakterjologia ogólna,
- 5) choroby zakaźne,
- 6) dezynfekcja i dezynsekcja,
- 7) ogólne pojęcie o środkach leczniczych, używanych w położnictwie i ich dawkowaniu,
- 8) pielęgniarstwo,
- 9) dietetyka,
- 10) ciąża, poród i połóg prawidłowy,
- 11) doraźna pomoc,
- 12) nauka o osesku,

- 13) ciąża, poród i połóg nieprawidłowy,
- 14) choroby weneryczne i prostytutcja,
- 15) ogólne wiadomości o psychozach w związku z ciążą i porodem,
- 16) alkoholizm,
- 17) prawa i obowiązki położnych.

B. Nauczanie praktyczne obejmuje następujące działy:

- 1) praca na sali chorych, 2) praca na oddziale osesków, 3) praca na sali operacyjnej, 4) praca na sali porodowej, 5) porządek i gospodarstwo zakładowe (oddziałowe) i 6) praca w przychodniach dla ciężarnych i karmiących.

Ogólna liczba godzin teoretycznego i praktycznego nauczania, jak również liczba godzin, przypadających na poszczególne przedmioty, winna być uwzględniona w statucie szkoły łącznie z planem nauki, z tem jednak, aby ogólna liczba godzin dziennego nauczania nie przekraczała 8 godzin.

§ 17. Szczegółowy plan nauki i rozkład godzin opracowuje dyrektor szkoły przy zachowaniu następujących zasad:

A. w zakresie nauczania teoretycznego:

1. w semestrze pierwszym uczennice winny zapoznać się z podstawowymi wiadomościami o budowie i czynnościach organizmu, o najważniejszych odchyleniach patologicznych w tym zakresie, z podstawami higieny ogólnej, z ogólnymi pojęciami o chorobach zakaźnych z uwzględnieniem ogólnych wiadomości z bakterjologii (oraz o stosowaniu szczepionek i surowic), tudzież z dezynfekcji i dezynsekcji. Ponadto winny uczennice otrzymać wiadomości o środkach leczniczych, używanych w położnictwie, i ich dawkowaniu, wiadomości ogólne z zakresu dietyki oraz wiadomości ogólne z zasad pielęgniarstwa;

2. w semestrze drugim plan nauki winien przewidywać szczegółowe zapoznanie uczennic z przebiegiem prawidłowych: ciąży, porodu i położu z ogólnym zarysem patologii i higieny narządów płciowych kobiecych oraz z nauką o normalnym rozwoju, karmieniu i pielęgnowaniu oseska;

3. w semestrze trzecim nauka powinna być poświęcona wyłącznie zaznajomieniu uczennic z wszelkimi odchyleniami od normalnego przebiegu ciąży, porodu i położu;

4. w semestrze czwartym uczennice winny otrzymać niezbędne w ich pracy zawodowej wiadomości z zakresu chorób wenerycznych, psychiatrii, alkoholologii, walki z prostytutcją, etyki położnej oraz ustawodawstwa i przepisów dla położnych;

B. w zakresie nauczania praktycznego:

plan nauczania winien być w ten sposób ułożony, aby, poczynawszy od drugiego semestru, uczennica zapoznała się z pracą pielęgniarско-polożniczą na salach chorych, na oddziale osesków, na sali porodowej i operacyjnej oraz z porządkiem i gospodarstwem zakładowym (oddziałowym), wreszcie w trzecim i czwartym semestrze uczennice winny przystąpić do samodzielnego przyjmowania porodów, których każda uczennica winna przyjąć najmniej 15, zapoznać się z jaknajwiększą liczbą przebiegów porodów nieprawidłowych oraz część czasu poświęcić na

pracę w przychodniach i poradniach dla ciężarnych i karmiących.

W razie zmniejszenia okresu nauczania uczennice obowiązują przyjęcie najmniej 12 porodów w ciągu kursu.

§ 18. Podczas pobytu uczennicy w szkole podlega ona przepisom regulaminu nauki i pracy w szkole i zakładzie położniczym, przy którym szkoła istnieje.

Przepisy te winny być uwzględnione w regulaminie szkoły, dołączonym do statutu.

Dyrektor szkoły może skreślić uczennicę z listy uczennic szkoły tylko na podstawie decyzji rady pedagogicznej szkoły po stwierdzeniu naruszenia przepisów przez uczennicę, względnie postępowania, niezgodnego z zasadami etyki przyszłej położnej.

§ 19. Minister Spraw Wewnętrznych może zezwolić na zmniejszenie okresu nauczania w szkołach położnych, jednak nie więcej, niż do 12 miesięcy.

§ 20. W wypadkach, gdy okres nauki wynosić będzie mniej, niż dwa lata, winien on być rozdzielony na dwa lub trzy semestry nauczania, przyczem postanowienia §§ 13—17 niniejszego rozporządzenia winny znaleźć zastosowanie proporcjonalnie do okresu nauczania, z tem jednak, że przy rocznym okresie nauczania już w pierwszym okresie winna uczennica zapoznać się teoretycznie i praktycznie z przebiegiem normalnych ciąży, porodu i położu.

§ 21. Po ukończeniu państwowej lub komunalnej szkoły położnych uczennice winny przystąpić do egzaminu końcowego. Do egzaminu końcowego mogą być dopuszczone uczennice, które kończą szkołę z wynikiem zadowalającym co do przebiegu ich prac w zakresie teoretycznym i praktycznym i nie opuściły takiej liczby godzin, któraby mogła wpłynąć na powyższy wynik, oraz przyjęty najmniej 15, względnie 12 porodów samodzielnie. Egzamin końcowy odbywa się z udziałem delegata władzy nadzorczej, jako przewodniczącego.

§ 22. Komisja egzaminacyjna (§ 21) ocenia kwalifikację uczennic, składających egzamin końcowy według czterech stopni: dobry z odznaczeniem, dobry, dostateczny i niedostateczny. Uczennice, które złożyły egzamin końcowy ze stopniem dobrym z odznaczeniem, dobrym lub dostatecznym, uzyskują dyplom z wyszczególnieniem uzyskanej oceny. Co do uczennic, które złożyły końcowy egzamin ze stopniem niedostatecznym, komisja egzaminacyjna orzeka, w jakim terminie uczennica może egzamin powtórzyć i czy powtórzenie egzaminu uzależnione będzie od powtórzenia kursu w całości, względnie częściowo.

Przy wręczaniu dyplomu uczennicy dyrektor odbiera od niej ślubowanie według następującej formuły:

„Uroczystie ślubuję, że ciężarnym, rodzającym i położnicom, które mojej pomocy zawezwą, bez względu na ich stosunki majątkowe i na wynagrodzenie, nieść ją będę jednakowo rzetelnie i według najlepszej swojej wiedzy i że przytem wszystkie obowiązki, jakie ciążą na położnej w myśl obowiązujących przepisów, spełniać będę punktualnie i sumiennie.”

§ 23. Absolwentki prywatnych szkół położnych mogą uzyskać prawo wykonywania zawodu położnych po

złożeniu egzaminu w jednej z państwowych szkół położnych, względnie przed specjalną komisją egzaminacyjną.

W skład specjalnej komisji egzaminacyjnej wchodzi lekarz, urzędujący przy wojewódzkiej władzy administracji ogólnej, jako przewodniczący, dyrektor jednej z państwowych szkół położnych oraz dyrektor i jeden z wykładowców prywatnej szkoły położnych, dla której uczenie powołuje się komisję. Specjalną komisję egzaminacyjną powołuje wojewoda w wypadku zgłoszenia do egzaminu najmniej 20 kandydatek.

Do czynności specjalnej komisji egzaminacyjnej znajdują zastosowanie postanowienia § 22 niniejszego rozporządzenia.

III. Przeszkolenie położnych.

§ 24. Położne obowiązane są do odbywania w okresach pięcioletnich uzupełniających kursów przeszkolenia. Pierwszy kurs przeszkolenia położna winna odbyć po upływie pięciu lat od chwili ukończenia szkoły położnych.

§ 25. Obowiązek odbycia kursów przeszkolających (§ 24) dotyczy wszystkich położnych, z wyjątkiem położnych, które:

- a) ukończyły 60-ty rok życia,
- b) pozostają w służbie przy zakładach położnych, klinikach i szpitalach i
- c) pozostają jako położne przy szkołach położnych.

Położne, wyszczególnione w punktach b) i c) niniejszego paragrafu, obowiązane są do odbycia kursu przeszkolenia po upływie 5-ciu lat od chwili rozwiązania stosunku służbowego.

§ 26. Położna może być zwolniona z obowiązku odbycia kursu przeszkolenia w następujących wypadkach:

1. o ile stan zdrowia położnej, względnie przeszkody materialne lub rodzinne na to nie pozwalają;
2. o ile położna wykaże się nienagannością pracy i wybitną liczbą porodów, stwierdzoną na podstawie jej dziennika urzędowego.
3. o ile położna nie może bez szkody dla instytucji, względnie miejscowej ludności odbyć przeszkolenia w oznaczonym terminie.

O zwolnieniu z obowiązku odbycia kursu przeszkolenia orzeka właściwa wojewódzka władza administracji ogólnej.

§ 27. Powiatowa władza administracji ogólnej może zobowiązać położną do odbycia uzupełniającego kursu przeszkolenia poza terminem, określonym w § 24, w wypadkach:

- a) zaprzestania wykonywania zawodu dłużej, niż przez 1 rok;
- b) stwierdzenia niedostatecznej znajomości zawodu.

§ 28. Kursy przeszkolenia odbywać się winny corocznie w miesiącach letnich przy szkołach położnych państwowych i samorządowych.

§ 29. Kurs przeszkolenia trwa dni trzydzieści i obejmuje sto godzin nauki teoretycznej i sto godzin zajęć praktycznych oraz ponadto cztery dyżury dwudziestoczterogodzinne.

Plan nauki na kursie przeszkolenia układa dyrektor szkoły położnych przy przestrzeganiu następujących zasad:

1. w zakresie teorii: sześćdziesiąt godzin należy poświęcić powtórzeniu wiadomości o przebiegu prawidłowych i nieprawidłowych ciąży, porodu i porogu, 20 godzin powtórzeniu wiadomości z higieny noworodka i ogólnej i 20 godzin powtórzeniu wiadomości z zakresu aseptyki, antyseptyki, dezynfekcji, dezynsekcji, walki z chorobami epidemicznymi, wenerycznymi, prostytutką i alkoholizmem oraz przypomnieniu przepisów dla położnych;

2. w zakresie zajęć praktycznych plan kursu winien uwzględnić wszystkie fazy pracy zakładowej: izba przyjęć, oddział ciężarnych, oddział położnic, oddział oeszków, sala porodowa oraz poradnie dla ciężarnych i karmiących, żłobki i t. p.

Uczestniczki kursu należy jaknajczęściej wzywać do asystowania przy porodach nieprawidłowych.

Liczba uczestniczek kursu winna odpowiadać ilości materiału klinicznego i poliklinicznego szkoły w tym stosunku, aby każda uczestniczka mogła w czasie kursu przyjąć samodzielnie najmniej dwa porody.

O ukończeniu kursu przeszkolenia powiatowa władza administracji ogólnej czyni adnotację w dyplomie położnej.

IV. Postanowienia końcowe.

§ 30. Postanowienia, zawarte w §§ 4 i 5 oraz w §§ 24—29 niniejszego rozporządzenia, mają zastosowanie również do położnych, które zostały zarejestrowane przez władzę administracji ogólnej przed wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316).

§ 31. W razie naruszenia przepisów niniejszego rozporządzenia w stosunku do winnych mają zastosowanie sankcje karne, przewidziane w art. 17 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o położnych (Dz. U. R. P. Nr. 34, poz. 316).

§ 32. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*